

7. Az előjegyzések már elfogadtatnak és a beérkezés sorrendje szerint fognak figyelembe vétetni.“

Megjegyezzük, hogy az elszállásolási vállalat Szemere-utczai szálló helyiségét*) meg szemlélvén meggyőződünk, hogy a tájékoztatóban foglalt közlések a valóságnak teljesen megfelelnek. Egy-egy szoba rendszerént két egyén számára szolgál, de abban a tájékoztatóban foglalt megjegyzés szerint még további 1 vagy 2 ágys is elhelyezhető. A szemere-utczai lakás 40 szobából áll, melyek közt családok számára alkalmas helyiségek is vannak.

Felkérjük ezekhez mértén az orsz. erdészeti gyűlésen részt venni kívánókat, hogy ebbeli szándékukat a kedvezmények igénybe vételéről való gondoskodhatás s illetve a jelzett lakásoknak kellő számban való lefoglalhatása végett *idejekorán*, de **legkésőbb augusztus hónap 15.-éig bejelenteni sziveskedjenek.**

E bejelentésekben — tévedések kikerülése céljából — a következőknek határozott felemlítését kérjük:

1. A gyűlésen résztvenni szándékozó nevét és pontos lakcímét.

2. A kedvezményes vasuti jegyet igénybe venni kívánja-e?

3. Van-e igénye a fentebb leírt szállodaszerű lakásra? — és pedig hány egyén számára? — s augusztus hónap 29. napjától számítva 3, 4, 5 vagy esetleg több napra? (A bejelentés a lakásra nézve — annak igénybe nem vétele esetén is — kötelező!)

Budapesten, 1896. évi június hónap.

*Az országos erdészeti gyűlést
előkészítő albizottság.*

Különfélék.

A *Iophyrus rufus* Retz. tömeges jelentkezése honunkban. A múlt hónap utolsó napjaiban az ország két, egymástól messze távolságra fekvő helyéről, nevezetesen Sötétkerékről (Somogy vármegye) Sényi János

*) Egyesületi székházunk közelében.

erdőőr és Téglásról (Hajdu vármegye) Kerekes István urad. számvevő egy-egy csomó hernyót küldtek be lapunk szerkesztőségéhez az illető rovarfaj meghatározása s az ellenük alkalmazható védekezési és irtási módzatok közlése végett.

A kísérő levélben Sötétkerékről azt az értesítést kaptuk, hogy az *erdei fenyőn* már április hónap közepe táján lehetett észlelni apró álczákat, de a megfigyelő nem sok ügyet vetett rájuk. Május közepére azonban a hernyók már jól kifejlődve, mind nagyobb pusztítást tettek azzal, hogy a fiatal fenyők véghajtásain kezdve a tüket lerágták, úgy, hogy az ágak egymásután csupaszon maradtak. A hernyó a kisebb s a nagyobb fákat egyaránt megtámadta, ha egyet csupaszra rágott, átvonult a másikra. Némely ágat 50—100-ával lepte meg úgy, hogy az ág zöldje majd teljesen elveszett a falánk sereg feketeségében. A megtámadott terület az (gr. Festetits Andor-féle) uradalom mintegy 100—120 k. hold tiszta erdei fenyő állabjait mind magába foglalja, s ezeknek kora a legfiatalabbtól 20—25 évig terjed. A hernyók sokadalma helyenkint oly nagy, hogy az erősen megtámadott fák alatt a hernyók ürüléke oly sűrűn hull le, mintha eső esnék.

A gr. Degenfeld Gusztáv-féle téglási uradalomból érkezett értesítés szerint a beküldött hernyók a gyenge talaju homokterületen legutóbbi 8 év alatt telepített fenyő* fiatalost lepte el május közepe táján s azóta ott nagy pusztítást művel.

A hernyó a megfigyelő szerint a tüket csomókba gyűlve lepi be, pusztítása tehát aként, hogy az egyes csoportok alá valami edényt tartottak s aztán az ágat

* A beküldött ág erdei fenyőről való.

megrázták, s a lepotyogott hernyót megégették, jó sikerrel járt s ezért folyamatba is vétetett. Tudósító szerént — sikertelenül — megkísérlették a fák derekának bekátrányozását, a hernyóknak egyszerű lerázását s fogó árkok vonását is; egyedül az edénybe rázás vezetett eredményhez. A sokadalom nagyságáról fogalmat nyújthat az, hogy egyik nap 10 leánygyerek mintegy 30—40 literre való hernyót gyűjtött össze.

Ezeket tartalmazza a két tudósítás.

A küldött dobozok a *Lophyrus rufus* Retz. álhernyóival voltak tele, s az egyik dobozban néhány cocont is találtam, ami azonban csupán annak tulajdonítható, hogy az erőteljesebb álhernyók az éhségtől kényszerítve gubózták be ideje előtt magukat a világosságtól is elzárt helyen.

A tudósításoknak szaklapunkban való feljegyzését főképp azért tartottam érdemesnek, mert a rovar tömegesebb fellépése egymástól igen távolra eső két helyen történt, s különben is a levéldarázsok e nemének tömegesebb fellépése ritkábban szokott történni, vagy legalább arról kevés feljegyzést lehet a szakirodalomban találni, (lásd: Judeich-Nitsche: „Lehrbuch der mitteleuropäischen Forstinsektenkunde“. Wien, 1895. I. B. 644.) Téglás „Erdővédelemtaná“-ban egyáltalán nincs megemlítve, s Fekete „Erdészeti Rovartan“-ának is csak a III. (meghatározó) részében fordul elő.

Kíváncos volna, hogy ha a lapok szerkesztősége máshonnét is, hol a szóban levő rovar esetleg tömegesen lépett volna fel, szintén értesítenék.

(Sylvius.)

Megjelent új szakmunkák. A ország ezredéves fennállásának megünneplése szakirodalmunknak igen értékes szakmunkákkal való gyarapodásával jár. Ezek közül több

már a nyomdából is kikerült. több pedig a nyomás alatt van. Az egyaránt becses szakmunkák ismertetését jövő füzetünkben fogjuk megkezdeni és pedig az egyik legbecsesebb és erdőgazdaságunk történeti fejlődésének megismerése tekintetében alapvető munkának, a „Magyar erdészeti oklevéltár“-nak ismertetésével.

A „Magyar erdészeti oklevéltár“ összeállítását és kiadását, mint lapunk olvasói emlékeznek, egyesületünk első alelnökének indítványára határozta el, kimondván, hogy a magyar erdőgazdaság történeti adatait a honfoglalás idejétől kezdve a legujabb alkotmányos korszak kezdetéig összegyűjteti s tájékoztató történelmi bevezetéssel ellátva 1896-ban kiadja, ezzel is hozzájárulni óhajtván a magyar nemzet ezredéves ünnepélyének emlékeztetésére. Az anyag összegyűjtésére Tagányi Károly történetbúvárunk nyert megbízást.

A három vaskos kötetre terjedő munka első kötete már elhagyta a sajtót s legkésőbb augusztus hó végéig második és harmadik kötete is megjelenik. A nagy terjedelmű, becses Oklevéltár, amint az 1015—1742-ig terjedő időre vonatkozó I. kötet igazolja, oly sok régi emléket és oly sok becses adatot fog tartalmazni, hogy bizonyára még azok is érdeklődnek benne buvárokodni, a kik különben nincsenek abban a helyzetben, hogy az erdőgazdaság történelmével behatóan és tudományosan foglalkozzanak. A három kötetes munka ára egyesületi tagok számára 10 frt (mely összeg a kötetek megjelenésekor egyenlő részletekben fizetendő); nem tagok számára 20 frt (mely összeg a munka megrendelésekor előre fizetendő).

A másik most megjelent munkát „A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője“ címmel a földmívelésügyi minster meg-

bizásából Vadas Jenő m. kir. erdőtanácsos és erdőakadémiai tanár írta és adta ki. A 24 ives munka az akadémia történetét kezdettől óta a jelenig, a vonatkozó okmányokkal együtt kimerítő részletességgel s az adatoknak igen érdekes felsorolásával ismerteti, megfelelő tért szentelve az akadémia jelen szervezetének és berendezésének alapos leírására. A munka második része a magyar erdészeti szakirodalom terén ismert írók életrajzi adatait és irodalmi tevékenységük méltatását tartalmazza, mely rész emellett a magyar erdőgazdaság ujabbkori fejlődésére vonatkozólag is igen becses közléseket tartalmaz. A nagy becsű munka, melynek tulajdonjoga szerző kezében van, megrendelhető Vadas J. m. kir. erdőtanácsos, ak. tanárnál (Selmeczbánya). Ára 2 frt. (Megtekinthető a kiállítás erdészeti csarnokában, az erdőakadémia kiállításában.) (*Sylvius*)

Az *Anthrribus varius* Fabr. nevű ormányos bogár, melynek felléptét Kiss Ferencz tisztelt szaktársam, a szegedi ákáczosokban észlelte, a f. év tavaszán a sopron-vármegyei, pajzstetűvel ellepett ákáczosokban is észrevehető mennyiségben jelentkezett. Ez év április havának utolsó napjaiban az ujkéri és iváni ákáczosokat vizsgálva át, azoknak pajzstetűvel ellepett részeiben a fák 1 és 2 éves hajtásain a peterakással foglalkozó nőstény rovarokat (*Anthrribus*) hármásával sőt ötösével is találtam. Az eddig közzétett észleletek szerint ez az ormányos bogár a hasznosak közé sorolandó, mert a fakéregre korábban rakott petéi, az odamászott nőstény pajzstetű alá kerülven, ott kikelnek s még mint álcák felemésztik a pajzs alá rakott *Lecanium* petéket. Ezzel a pajzstetű terjedését, illetve tulságos elszaporodását jelentékenyen akadályozzák. Mint ákáczosainkra nézve hasznos rovar, megérdemli tehát az *Anthrribus varius* a részletesebb leírást is, mit az

alábbiakban van szerencsém közölhetni. Tartozik a négy-
 izesek (*Tetramera*) *Curculionidae*, *Anthribini* rendjébe,
 illetve családjába. Hossza 2—3 $\frac{1}{2}$ mm. Alapszine fekete,
 de szabad szemmel a röptyűin levő szőrök miatt inkább
 piszkos barnának látszik. Nagyító alatt a szárnyfedők
 barázdáltaknak látszanak s minden második barázdában
 megszakított sárgásbarna szörsáv mutatkozik. A toron
 ugyanilyen színű, de élesen csak nagyító alatt kivehető
 kör alakú rajzok láthatók a középén egyszerű kereszttel.
 Ormánya széles, lapos, a középén bekanyarított; csápjai
 rövidek bunkósak s mindkét nemnél a test félhosszuságá-
 nak felelnek meg: a csápok a szemek előtti kerek
 mélyedésekből indulnak ki. A pajzs igen kicsiny s szabad
 szemmel nem látható: a röptyűk nem fődik be teljesen
 a potroh végét. Lábszárai fogatlanok; a láb második
 izülete mélyen be van vágva, a harmadik befogadása
 céljából, úgy, hogy a harmadik ízület csak nagyító alatt
 látható. A rovar tehát tulajdonképpen a rejtett négyizesek
 közé tartozik. A hímek jóval nagyobbak a nőstényeknél.
 A párzás és peterakás április hónap végén veszi kez-
 detét, s tart május hónapban is; a petéből kikelő álcza
 a nőstény pajzstetű alá rakott petéket felemészti, a pajzs
 alatt bábbá változik. Kifejlődött rovar aztán június végén,
 július elején jelenik meg. Azt is észleltem, hogy a kifej-
 lődött rovar is megtámadja és pusztítja a pajzstetűt; ha
 tehát ezen *Antribus* faj nagyon elszaporodhatnék, jelen-
 tékeny hasznót tehet veszélyeztetett ákáczosainkban és
 mindenesetre megérdemli, hogy megfigyeltessék.

(Közli: *Ratkovszky K.*)

Nemzetközi gazdakongresszus Budapesten. A föld-
 művelésügyi m. kir. minister 1896. évi szeptember hó
 17—20. napjain Budapesten kongresszust rendez.

A kongresszus 4 napon át tart. Az alakuló diszülés szeptember 17.-én délelőtt lesz, mely után a szakosztályok azonnal megkezdik működésüket, s azt 18. és 19.-én folytatják és befejezik. A záróülés 20-án lesz, s ennek megtartása után a minister a kongresszus külföldi tagjai részére szeptember hó 20-án és 21-én a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok megtekintése céljából tanulmányi kirándulást rendez.

A gabona árhanyatlása világszerte súlyos helyzetbe jutattván a mezőgazdaságot, a kongresszus kizárólagos céljául tűzi ki a gabonaárhanyatlás okainak kutatását és azoknak az eszközöknek keresését, melyekkel e bajon segíteni lehetne. A tárgyalás három szakosztályban történik: az I. szakosztály a termelés, a II. szakosztály a kereskedelem és közlekedésügy, a III. szakosztály a vám- és hitelügy kérdéseit tárgyalja.

A kongresszus tagjai kül- és belföldiek és pedig: 1. A meghívott külföldi kormányok és testületek, valamint egyes meghívott szakemberek; 2. az érdekelt magyar ministeriumok kiküldött képviselői; 3. a magyar tudományos akadémia, az országos magyar gazdasági egyesület, az országos gazdakongresszus, vidéki gazdasági egyesületek és más testületek kiküldöttei; a székes-főváros, a magyar közgazdasági társaság képviselői; s végül 4. a földmivelésügyi minister által meghívott tagok.

A kongresszus hivatalos nyelve a magyar; azonban tekintettel annak nemzetközi jellegére, a tagok a főbb európai nyelvek bármelyikén előterjeszthetik munkálataikat és szólhatnak az üléseken. A szakosztályi ülések határozatai a záró ülésen magyar, franczia, német és angol nyelven fognak kihirdettetni.

A tagok jogosítva vannak az összes ülésekben való

részvételre, felszólalásra és szavazásra, valamint előadások tartására is, mi iránt a kongresszust megelőzőleg kiadandó napirend határozatai irányadók.

A tagok a kongresszusi kiadványokat ingyen kapják, az országos kiállításba a kongresszus tartama alatt szabad bemenetet nyernek és a székes főváros közintézményeit ingyen tekinthetik meg. A Mezőhegyesre tervezett tanulmányi kirándulásban csak a külföldi és a földmivelésügyi minister által külön meghívott belföldi tagok vehetnek részt. A kongresszusi disz- és szaküléseken külön kijelölt helyeken igazolvány kivétele mellett vendégeül megjelenhetnek a kongresszusi tagok hozzátartozói és más a tárgyalások iránt érdeklődők, de ezek sem föl nem szólhatnak, sem tagsági jogot nem gyakorolhatnak.

Minden a kongresszust érdeklő beadvány vagy közlés a kongresszus irodájához intézendő.

A kongresszus összes ügyeinek élén a földmivelésügyi m. kir. minister áll mint elnök, mellette mint alelnökök az országos gazdasági egyesület elnöke és a földmivelésügyi államtitkár működnek.

Kitüntetés. Ő császári és apostoli királyi Felsége a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister előterjesztésére 1896. évi május hó 6.-án Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedte, hogy a Nevét viselő kolozsvári tudomány-egyetem a magyar állam ezredéves fennállásának ünneplése alkalmából Bedő Albert földmivelésügyi ministeriumi államtitkárt tiszteletbeli bölcsészeti doktorrá avathassa és neki a doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

Felhívás 10 éves találkozóra. A selmeczbányai erdőakadémián köztünk fennállott baráti viszonyt felfrissíteni és megszilárdítani óhajtván, mindazokat a szaktársainkat,

kik tanulmányaikat az akadémián az 1886. évben fejezték be, kérjük, hogy f. évi augusztus hó 29-én Budapesten — az országos erdészeti gyűlés alkalmakor — 10 éves találkozóra mennél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Budapesten, 1896. évi június hónap. —
Doroszlai Gábor, Lágler Gyula.

Felhívás a selmeczbányai erdészakadémikusok millenáris emlékkönyvének megrendelésére. A selmeczbányai erdészakadémiai ifjusági kör a következő felhívás közzétételére kért fel:

„A selmeczi m. kir. bányász- és erdészakadémia ifjusága hazánk ezredéves fennállásának megünneplése alkalmából emlékkönyvet ad ki, mely a másfélszázados akadémia történetét, az ifjuság életét, irodalmát, szokásait tárgyalja. A szakemberek előtt, kik valaha Selmeczen akadémikusok voltak, kedves olvasmány lesz 'e füzet, mert hiszen az általuk megcsinált történelem, ifjuságunknak emlékei vannak azon lapokra letéve; a nagy közönségnek pedig érdekes, mert hiszen főiskoláink ifjusága oly egyedi sajátságokat fejlesztett ki intézményeiben, szokásaiban, mely vonzó lehet mindazokra, kik előtt az ifju évek fel-tárása, saját énjük emlékeinek ismétlése nem megunt dolog. Bizalommal fordulunk tehát az öreg akadémikusokhoz, valamint hazánk művelt közönségéhez, hogy ezen emlékirat ügyét előfizetésével támogatni sziveskedjék. Hasznot munkálkodásunkból nem várunk, csupán erkölcsit; önzetlen cél vezetett füzetünk kiadásában s annak elérésére szellemi munkát, anyagi áldozatot nem sajnáltunk. A mi tiszta jövedelem befolyik a mű elárusításából, az az akad. ifj. kör könyvtárának gyarapítására fordíttatik. Szives megrendelőink ezen előfizetési felhívást július 10.-éig bezárólag az akad. ifj. kör elnökéhez Selmeczbányára

küldjék be, nehogy a munka szétküldése körül nehézségek merüljenek fel. A hat-nyolcz ivre terjedő, képekkel ellátott munka ára két forint. Kelt Selmeczbánya, 1896, évi június 1-én. Maradunk hazafias tisztelettel: *az ak. ifj. kör elnöksége.*

Halálozás. Mettert Mihály m. kir. erdőgyakornok (Nagy-Bányán) az országos erdészeti egyesület rendes tagja meghalt. Béke poraira!